

SYLABUS PŘEDMĚTU NOVOŘECKÁ LIDOVÁ POHÁDKA (REBcB22).

Okruhy výkladu a referátů:

1. Definice žánru, historie zájmu o pohádku
2. Teorie o vzniku pohádek, rozdělení pohádek a jejich stavba, metody analýzy
3. Studium lidové pohádky v Řecku, badatelé a nejdůležitější sbírky
4. Pohádkové postavy, charakteristika narativního stylu
5. Specifické rysy řeckých pohádek – postavy, zápletky, formální prvky
6. Překládání pohádek

Témata referátů

1. V. Propp a jeho studium stavby pohádky

Vladimir Propp, *Morfologie pohádky a jiné studie*, Jinočany 1999.

2. Pohled hlubinné psychologie na pohádky

Marie-Louise von Franz, *Psychologický výklad pohádek*, Praha 1998.

3. Pohled psychoanalýzy na pohádky

Bruno Bettelheim, *Za tajemstvím pohádek*, Praha 2000, především 7–148.

Chinoporu

4. Srovnávací pohádkoslovné studie J. Polívky

Jiří Polívka, *Pohádkoslovné studie*, Praha 1904 (jedna z následujících studií: *Udatný krejčí*, *Nezasmálka*, *Roztancované střevíce*).

Vasiliadis

5. Česká lidová pohádka (K. J. Erben)

Karel Jaromír Erben, *České pohádky*, Praha 1970; Karel Jaromír Erben, *Zlatý kolovrat*, Praha 1976 (133–209).

6. Karel Čapek a pohádka v teorii a praxi

Karel Čapek, *Marsyas*, Praha 1931 (studie *K theorii pohádky, Několikero motivů pohádkových, Několik pohádkových osobností*, str. 133–174, + stručná charakteristika Čapkových pohádek (Karel Čapek, *Devatero pohádek*).

Kalová

7. Pohádky jiných balkánských národů (Bulharsko, Makedonie)

Bulharské lidové pohádky, Praha 1970; Karel Horálek, *Slovanské pohádky*, Praha 1964.

Fafráková

8. Úvodní a závěrečné formule slovanských pohádek (nutná znalost azbuky)

Jiří Polívka, *Úvodní a závěrečné formule slovanských pohádek*, Národopisný věstník československý XIX (1926), 1-16, 75-88, 145-160, 209-224; XX (1927), 1-16, 85-100, 181-200.

9. Mýtus a pohádka

Chrysoula Chatzidaki-Kapsomenou, *Νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Θεσσαλονίκη 2002, 31-44; Sebastiano Lo Nigro, *Ο αρχαίος μύθος στο νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Λαογραφία XXXIII (1982–84), 163–168, Bruno Bettelheim, *Za tajemství pohádek*, Praha 2000, 36–46.

Blažková

10. Pohádka a bajka v Byzanci

Faidon Kukules, *Βυζαντινών βίος και πολιτισμός*, Τόμος ΣΤ', Αθήνα 1955, 326–333, H. G. Beck, *Ιστορία της βυζαντινής δημόδους λογοτεχνίας*, Αθήνα 1993.

Sobčáková

11. *Paramythades* a vyprávění pohádek v autentickém prostředí

Chrysoula Chatzidaki-Kapsomenou, *Νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Θεσσαλονίκη 2002, 163–174; Dimitrios V. Oikonomidis, *Το παραμύθι και ο παραμυθάς εν Ελλάδι*, Λαογραφία XXXI (1976–78), 29–42.

12. Kanibalismus v řeckých pohádkách

Anna Angelopoulou, *Ελληνικά παραμύθια Β΄. Τα αλληλόβορα*, Αθήνα 2004.

Holíčková

13. Historie zájmu o pohádku a jejího studia v Řecku

Chrysoula Chatzidaki-Kapsomenou, *Νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Θεσσαλονίκη 2002, 96–106.

Keslová

14. Moderní zásady vydávání pohádek

Chrysoula Chatzidaki-Kapsomenou, *Νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Θεσσαλονίκη 2002, 17–30.

Penzum četby

(Všechny pohádky z níže uvedeného seznamu musí mít student/-ka přečtené na konci semestru. Některé z nich – podle časového prostoru a výběru vyučující se budou číst, překládat a analyzovat na hodinách.)

Edice: Ch. Chatzidaki-Kapsomenou, *Το Νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Thessaloniki 2001

Ο ζαχαροπλασμένος

Η κερα-θάλασσα

Τα χρυσά κλαδιά και ο Αλίμονος

Τα χρυσά μήλα του βασιλιά

Τα δυο αδέλφια

Η ορφανή

Ο Μεγαλέξαντρος, ο γιος του Ήλιου

Του Μαρταπρίλη τα νερά

Ο κατεργαρόπαπας

Ο θεός και η μάνα

Η πεντάρα

Podmínky úspěšného zakončení předmětu:

- aktivní účast na hodinách, domácí příprava textů
- přednesení referátu
- zvládnutí předepsaného penza četby (ústní přezkoušení na konci semestru)

Edice řeckých pohádek:

Georgios Megas, *Ελληνικά παραμύθια Α', Β'*, Athina 1962 (a další vydání)

Giorgos Ioannou, *Παραμύθια του λαού μας*, Athina 1975 (a další vydání)

Anna Angelopoulou, *Ελληνικά παραμύθια Α': Οι παραμυθοκόρες*, Athina 1991

Anna Angelopoulou, *Ελληνικά παραμύθια Β': Τα αλληλόβορα*, Athina 2004

Chrysoula Chatzidaki-Kapsomenou, *Το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*, Thessaloniki 2001 (zde i bibliografie k pohádkám)